

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 328/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. L., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 103/2007 zo 17. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2009 doručená sťažnosť spoločnosti Z., spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. L., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 103/2007 zo 17. februára 2009.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 1 M Cdo 15/2004 z 24. februára 2005 zrušil ako nezákonné uznesenie Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 Er 1736/03-80 zo 14. novembra 2003, ktorým sa podľa jej vyjadrenia nezákonne „rozvinula“ exekúcia, čo malo za následok spôsobenie škody, ktorú vyčíslila v sume 1 352 011,70 Sk zodpovedajúcej uhradeným trovám exekučného konania.

Sťažovateľka konštatovala, že na základe týchto skutočností si žalobou z 29. decembra 2005 uplatnila na okresnom súde nárok na náhradu škody v uvedenej sume podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení účinnom do 30. júna 2004 (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Sťažovateľka uviedla, že tento nárok na náhradu škody si uplatnila z dôvodu nesprávneho úradného postupu zamestnankyne krajského súdu, ku ktorému došlo pri vyznačovaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, ktorý bol podkladom vykonania exekúcie, v rámci ktorej mala byť sťažovateľke

spôsobená škoda, ako aj pre nezákonnosť rozhodnutia okresného súdu, ktorý námietky sťažovateľky ako povinnej proti exekúcii zamietol, hoci podľa jej názoru mal exekúciu pre neexistenciu vykonateľného rozhodnutia zastaviť. Sťažovateľka uviedla, že o jej žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 28 C 15/2006 z 2. októbra 2006 tak, že ju zamietol s odôvodnením, že medzi zrušeným uznesením okresného súdu, ako aj nesprávnym vyznačením doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na exekučnom titule a uhradenými trovami exekúcie predstavujúcimi škodu nebola daná príčinná súvislosť. O odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 103/2007 zo 17. februára 2009 tak, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľka zhrnula svoje námietky takto:

«Svojvôľa krajského súdu sa teda prejavila pri hodnotení a konštatovaní skutkových a právnych záverov ohľadne

- vzniku škody, ku ktorej nedošlo 25. 8. 2003, ale až odpísaním exekvovanej sumy z účtu sťažovateľa, ku ktorému došlo po doručení neskôr zrušeného uznesenia okresného súdu zo 14. 11. 2003, t. j. 28. 11. 2003...;

- príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom súdnej úradníčky pri vyznačovaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, pretože podľa judikatúry všeobecných súdov (viď Přehled judikatury Odpovědnost státu za nesprávný výkon veřejné moci, 2004, č. 206) nesprávnym úradným postupom v zmysle ust. § 18 zákona č. 58/1969 Zb. je aj vyznačenie doložky právoplatnosti na rozhodnutí, ktoré nebolo dovtedy právoplatné a pri tomto nedostatku, mal byť návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietnutý...;

- v prípade vyhovenia námietkam sťažovateľa a následnému zastaveniu exekúcie, by sťažovateľ neplatil žiadne trovy exekúcie, ale správne by mal nárok na ich náhradu voči oprávnenému, ktorému by žiadna škoda nevznikla, lebo by išlo o procesný nárok závislý od úspechu v exekučnom konaní (zásade úspechu pri platení trov konania)...;

- ak by bol rozsudok vo veci samej najvyššieho súdu sťažovateľovi riadne doručený, v patričnej lehote by bol judikovaný - teda spornú - pohľadávku dobrovoľne uhradil,

čo sa už urobiť nedalo po tom, čo mal v dôsledku nezákonného postupu exekútora, ktorý „odobril“ exekučný súd, zablokovaný jediný účet v banke...;

- okresný súd dodnes odmieta vydať tzv. konečné rozhodnutie po zrušujúcom rozsudku najvyššieho súdu, preto sme podali dve sťažnosti, ale bezvýsledne, takže sme podali aj ústavnú sťažnosť..., o ktorej nebolo doteraz rozhodnuté, ale aj napriek tomu rozhodnutím v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. je uznesenie zo 14. 11. 2003, ktoré ako nezákonné bolo rozsudkom najvyššieho súdu zrušené...;

- v demokratickom a právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) sú súdy v zmysle ust. § 135 ods. 2 OSP povinné vychádzať z rozhodnutia iného súdu, ak preň rieši podstatnú otázku - tu otázku nezákonnosti uznesenia okresného súdu zo 14. 11. 2003, ktoré umožnilo rozvinúť a dokončiť nútenú exekúcia, ktorá nezákonne dovolila odčerpať z majetku sťažovateľa trovy exekúcie v požadovanej výške... čím sa naplnil nami tvrdený zásah odvolacieho súdu do ústavou a dohovorom zaručených práv na súdnu ochranu, spravodlivý proces, v primeranej dobe, v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ústavy.

Dĺžka odvolacieho konania vzhľadom na predmet sporu od 1. 3. 2007 do 20. 4. 2009, kedy nám bol odvolací rozsudok doručený, bola podľa nás neprimeraná, čo uznal aj podpredseda krajského súdu v odpovedi na našu sťažnosť z 15. 11. 2007, ale žiadnu inú nápravu nezjednal.

Je vecou štátu organizovať svoje súdnictvo tak, aby jeho princípy v zakotvené v ústave a dohovore boli rešpektované, prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu účastníkov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v „primeranej dobe“. Keďže sa vec už skončila, žiadame priznať za celkovú dĺžku konania primeranú satisfakciu 3 000 EUR.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo Z., spol. s r. o. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, na skončenie veci v primeranej dobe podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k dohovoru, konaním a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 17. 2. 2009, sp. zn. 8 Co 103/2007, porušené bolo.

2. *Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. 2. 2009, sp. zn. 8 Co 103/2007 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

3. *Priznáva Z., spol. s r. o. finančnú satisfakciu vo výške 3 000 EUR, ktorú istinu mu vyplatí Krajský súd v Bratislave v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť Z., spol. s r. o. B. trovy právneho zastúpenia v sume 412,10 EUR - za dva úkony 346,31 EUR + 19 % DPH, t. j. 65,79 EUR - na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. E. L., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne

neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 28 C 15/2006 a zberného spisu krajského súdu sp. zn. 8 Co 103/2007 ústavný súd zistil, že sťažovateľka bola rozsudkom krajského súdu č. k. 41 Cb 78/98-175 z 18. apríla 2002 zaviazaná zaplatiť žalobcovi priznanú sumu s príslušenstvom. Následne krajský súd vyznačil na tomto rozsudku jeho právoplatnosť 28. júla 2003 a vykonateľnosť 13. augusta 2003. Na základe takto vyznačenej právoplatnosti a vykonateľnosti na exekučnom titule – rozsudku krajského súdu – bolo okresným súdom v dôsledku návrhu oprávneného a žiadosti súdneho exekútora vydané poverenie na vykonanie exekúcie, predmetom ktorej bola pohľadávka v sume 2 529 867 Sk s príslušenstvom. Exekúcia bola na okresnom súde vedená pod sp. zn. 36 Er 1736/03 (Ex 334/03). Proti upovedomeniu súdneho exekútora o začatí exekúcie sťažovateľka ako povinná vzniesla námietky pre neprípustnosť exekúcie podľa § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, keďže, ako tvrdila, rozsudok krajského súdu č. k. 41 Cb 78/98-175 z 18. apríla 2002 jej nebol doručený, a tým nemohlo existovať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, na základe ktorého by mohla prebehnúť exekúcia.

Po týchto zisteniach krajský súd doručil sťažovateľke rozsudok a vyznačil jeho právoplatnosť 16. septembra 2003 a vykonateľnosť 2. októbra 2003. Podľa názoru sťažovateľky tým, že súdny exekútor jej zablokoval účet v banke už 25. augusta 2003, teda pred vykonateľnosťou exekučného titulu, zabránil jej dobrovoľne splniť svoj záväzok v súdom stanovenej lehote, čím jej bola spôsobená škoda v sume 1 352 011,70 Sk pozostávajúca z trov exekúcie.

Ústavný súd ďalej zistil, že o námietkach sťažovateľky proti exekúcii rozhodol okresný súd uznesením č. k. 36 Er 1736/03-80, Ex 334/03 zo 14. novembra 2003 tak, že ich zamietol s odôvodnením, že v čase jeho rozhodovania už exekučný titul so správne vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti existoval.

Na základe podnetu sťažovateľky podal proti uzneseniu okresného súdu zo 14. novembra 2003 mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). V rámci konania o mimoriadnom dovolaní najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 M Cdo 15/2004 z 24. februára 2005 uznesenie okresného súdu ako nezákonné zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd konštatoval, že takýmto nezákonným postupom okresného súdu, ktorý mal správne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre neexistenciu právoplatného a vykonateľného exekučného titulu zamietnuť, bola sťažovateľke spôsobená škoda zodpovedajúca zaplateným trovám exekúcie, keďže svoj záväzok voči oprávnenému nemohla kvôli zablokovaniu účtov v banke splniť v súdom stanovenej lehote.

Žalobou doručenou okresnému súdu 30. decembra 2005 si sťažovateľka uplatnila nárok na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. v sume pozostávajúcej zo zaplatených trov exekúcie. Okresný súd rozsudkom č. k. 28 C 15/2006-90 z 2. októbra 2006 žalobu zamietol. O odvolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 103/2007 zo 17. februára 2009 tak, že napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Okresný súd svoje rozhodnutie založil na týchto právnych názoroch:

„Podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa z. č. 58/1969 sú určené kumulatívne a to vznik škody, nesprávny úradný postup alebo nezákonné rozhodnutie a príčinná súvislosť medzi nimi a škodou. Priznať náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť (§ 3 z. č. 58/1969). V konaní nebolo sporné, že žalobca nevzniesol proti trovám exekúcie u exekútora námietky do 3 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, keď na pojednávaní dňa 22. 06. 2006 sama PZ žalobcu uviedla, že výška trov exekúcie nebola namietaná...“

Trovy exekúcie tak určuje exekútor, pričom s konečnou platnosťou o nich rozhoduje po vznesení námietok súd. Rozhodnutím o zastavení exekúcie súd nerozhoduje o trovách exekúcie. Zamietnutím námietok uznesením Okresného súdu Bratislava III sa zo dňa 14. 11.

2003 sp. zn. 36 Er/1736/2003 sa nerozhodlo o trovách, keďže tieto boli určené exekútorom už pri upovedomení o začatí exekúcie. Pokiaľ teda žalobca namieta vznik škody nesprávnym rozhodnutím, v dôsledku ktorého vznikli trovy exekúcie, týmto rozhodnutím nemôže byť rozhodnutie, ktorým boli zamietnuté námietky proti exekúcii (§ 50 ods. 1 Exekučného poriadku) a nebolo rozhodnuté o trovách konania. Medzi zrušeným uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 14. 11. 2003 sp. zn. 35 Er/1736/2003 a výškou trov exekúcie, ktoré je povinný znášať žalobca tak nie je daná príčinná súvislosť. Keďže žalobca nevyužil možnosť podať proti rozhodnutiu exekútora, ktorým určil predbežné trovy exekúcie, námietky, pričom nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, nie je možné priznať žalobcovi náhradu škody.

Štát tiež zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia (§ 18 ods. 1 z. č. 58/1969). Rovnako v týchto prípadoch musia byť kumulatívne splnené podmienky a to vznik škody, nesprávny úradný postup a príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Žalobca v konaní namietal nesprávny úradný postup spočívajúci vo vyznačení právoplatnosti a vykonateľnosti na rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. 04. 2002 č. k. 41 Cb/78/1998-175... Zamestnankyňa štátneho orgánu tak pri plnení úloh nesprávne postupovala a to v rozpore s § 23 vyhl. č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy a vyznačila právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku v nesprávny deň. Takýto nesprávny úradný postup však nemá priamo za následok vznik trov exekúcie, keď je len vecou oprávneného, kedy po vyznačení právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia podá návrh na vykonanie exekúcie. Žalobca skutkovo vymedzil vznik škody ako náklady trov exekúcie. Exekúcia sa začína len na návrh oprávneného na vykonanie exekúcie (§ 38 ods. 1 Exekučného poriadku). Na to, aby sa exekúcia začala nestačí len samotné vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku, ale je potrebná tiež aktivita oprávneného (§ 36 ods. 1 Exekučného poriadku), pričom táto môže a nemusí nastať. Z uvedeného má teda súd za to, že nie je daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym vyznačením právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku a vznikom škody. Žalovaný tak na základe uvedeného nemôže zodpovedať za nesprávny úradný postup pracovníčky štátneho orgánu plniacej úlohy štátneho orgánu (§ 24 vyhl. č. 66/1992 Zb. o Spravovacom

poriadku pre okresné a krajské sudy) spočívajúci v predčasnom vyznačení právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku.“

Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom apelovala na existenciu príčinnej súvislosti medzi vznikom škody na jednej strane a nesprávnym úradným postupom krajského súdu pri vyznačení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na jeho rozsudku sp. zn. 41 Cb 78/98 z 18. apríla 2002 a nezákonným uznesením okresného súdu sp. zn. 36 Er 1736/03, Ex 334/03 zo 14. novembra 2003 na strane druhej. Sťažovateľka v odvolaní podrobne prezentovala splnenie podmienok na priznanie náhrady škody, ktorej sa domáhala podľa zákona č. 58/1969 Zb.

O odvolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 103/2007 zo 17. februára 2009 tak, že ho ako vecne správne potvrdil. Krajský súd sa v ňom plne stotožnil so závermi okresného súdu, keď okrem iného konštatoval: „*V posudzovanej veci súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vykonané dôkazy správne vyhodnotil, vec posúdil správne po právnej stránke a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s jeho záverom, že nie je daná príčinná súvislosť medzi žalobcom uplatnenou škodou a nesprávnym úradným postupom pracovníka Krajského súdu v Bratislave pri vyznačení právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku a tiež nie je daná príčinná súvislosť medzi žalobcom uplatnenou škodou a uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 14. 11. 2003, ktoré bolo zrušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, a nie je teda v danom prípade splnená jedna zo základných podmienok zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb.*

Podmienka príčinnej súvislosti je splnená vtedy, ak medzi protiprávnym konaním a vznikom škody existuje vzťah príčiny a následku. Ak by teda príčinou vzniku žalobcom uplatnenej škody bolo rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 14. 11. 2003, škoda by mu ako následok vydania tohto rozhodnutia mohla vzniknúť až po jeho vydaní, avšak žalobca si vyčíslil škodu, ktorá mu podľa jeho tvrdení mala vzniknúť od zablokovania jeho účtu dňa 28. 8. 2003, odkedy nemohol dobrovoľne zaplatiť pohľadávku spoločnosti I., spol. s r. o. Predmetné rozhodnutie bolo však vydané až dňa 14. 11. 2003, t. j.

po zablokovaní účtu žalobcu a nemohlo byť preto príčinou vzniku škody, ktorá žalobcovi mala vzniknúť zablokovaním účtu.

Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi nesprávnym vyznačením právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. 4. 2002 č. k. 41 Cb 78/1998-175, správne súd prvého stupňa poukázal na to, že pre začatie exekučného konania nestačí len samotné vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku, ale potrebné je podanie návrhu, keď exekúcia môže začať len na návrh oprávneného. Príčinou vzniku škody nemohol byť teda len nesprávny úradný postup pri vyznačení právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, keď exekučné konanie v dôsledku ktorého mala žalobcovi škoda vzniknúť začalo na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného oprávneným. O neexistencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym vyznačením právoplatnosti a vykonateľnosti na exekučnom titule a vznikom škody svedčí aj skutočnosť, že v prípade vyhovenia námietkam žalobcu podaným v exekučnom konaní a v prípade následného zastavenia exekúcie, hradil by povinnému (t. j. žalobcovi) trovy exekúcie oprávnený a v prípade neexistencie právoplatného a vykonateľného exekučného titulu ba teda týmto postupom vznikla škoda oprávnenému a nie povinnému...

Keďže žalobca sa domáhal proti žalovanému zaplataenia žalovanej istiny z titulu náhrady škody zaťažuje ho dôkazné bremeno o preukázaní splnenia zákonom stanovených podmienok vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, pričom jednou z týchto základných predpokladov je existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a túto podmienku nemožno považovať za splnenú, keď žalobca nepreukázal, že po zablokovaní jeho účtu v rámci exekúcie nemal dostatok finančných prostriedkov, a to i na ďalších účtoch, na dobrovoľné plnenie svojho záväzku voči spoločnosti I., spol. s r. o. (oprávnenému)...

Žalobca v odvolaní namietal, že právoplatným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR o zrušení uznesenia okresného súdu v exekučnom konaní je súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, viazaný. Túto námietku odvolací súd posúdil ako nedôvodnú, pretože z ustanovenia § 226 O. s. p. vyplýva, že právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení, ktorým bola zároveň vec vrátená na ďalšie konanie, je viazaný súd prvého stupňa konajúci v predmetnej veci. Pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku nemožno vychádzať len z právneho názoru odvolacieho súdu uvedeného v predmetnom

rozhodnutí, vydanom v exekučnom konaní, ale pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody musí žalobca v konaní preukázať splnenie všetkých zákonom stanovených predpokladov vzniku tohto nároku.“

Po zhrnutí zistených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že podstatou sťažovateľkiných námietok boli tvrdenia o svojvoľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý potvrdil rozsudok okresného súdu o nepriznaní náhrady škody sťažovateľke spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím príslušných súdov. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd v danom prípade nesprávne a svojvoľne vyložil príslušné ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb. v otázkach týkajúcich sa existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím na jednej strane a vzniknutou škodou na strane druhej. Tým podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu zásad spravodlivého procesu obsiahnutých v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Okrem toho sťažovateľka namietala aj zdlhavosť odvolacieho konania vedeného na krajskom súde, a tým aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 3 zákona č. 58/1969 Zb. ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Z citovaných ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. vyplýva, že štát zodpovedá aj za škodu, ktorú spôsobili jeho orgány pri uplatňovaní svojej právomoci nesprávnym úradným postupom či nezákonným rozhodnutím. Keďže pojem nesprávneho úradného postupu tento zákon neupravuje, je potrebné vychádzať zo zmyslu takéhoto postupu, ako aj cieľa, ktorý sa ním sleduje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť jednak v rámci rozhodovacej činnosti orgánov štátu, ako aj v rámci činnosti, ktorá nesmeruje k rozhodnutiu. Vo všeobecnosti je potrebné konštatovať, že za nesprávny úradný postup treba považovať taký postup orgánov štátu, ktorý je v rozpore s pravidlami a podmienkami, ktoré ustanovujú všeobecne záväzné právne predpisy.

Pokiaľ nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím (pri splnení zákonom ustanovených podmienok na úspešnosť uplatnenia náhrady škody), ktoré je potrebné charakterizovať ako príčinu, má byť spôsobený následok – škoda, musí ich spájať príčinná súvislosť, ktorá ak by chýbala, štát by nemohol niesť objektívnu zodpovednosť za majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch.

Práve na absencii príčinnej súvislosti medzi príčinou a následkom založil krajský súd svoj verdikt. Stotožnil sa so závermi okresného súdu, ktorý jednoznačne konštatoval, že takáto príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím okresného súdu zo 14. novembra 2003 a škodou, ktorej vznik sťažovateľka identifikovala zablokovaním bankového účtu súdnym exekútorom (25. augusta 2003), nemohla nastať, a teda že rozhodnutie okresného súdu nebolo príčinou vzniku škody, keďže táto nastala oveľa skôr, ako došlo k prijatiu tohto uznesenia. Krajský súd ďalej konštatoval absenciu príčinnej súvislosti aj medzi nesprávnym úradným postupom krajského súdu pri vyznačení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu a vznikom škody, keď uviedol, že tento nesprávny postup zamestnankyne krajského súdu nebol jedinou príčinou vzniknutej situácie, pretože exekučný titul na vykonanie exekúcie sám osebe nestačí, ale že začatie exekučného konania je podmienené využitím práva oprávneného podať návrh na vykonanie exekúcie.

Krajský súd svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil nespĺnením kumulovaných podmienok spojených s priznaním náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb.,

ktorými sú príčina (v danom prípade nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup), následok – škoda, ktorú sťažovateľka vyčíslila v sume zodpovedajúcej uhradeným trovám exekučného konania, a príčinná súvislosť medzi nimi, ktorú podľa názoru krajského súdu sťažovateľka nepreukázala, čím neuniesla dôkazné bremeno, čo sa napokon odzrkadlilo v pre ňu nie priaznivom výsledku súdneho sporu.

Ústavný súd zastáva názor, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Vychádzajúc zo zistených skutočností, ako aj z konštantnej judikatúry ústavného súdu spojenej s posudzovaním dodržania zásad spravodlivého procesu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) kompetentnými orgánmi verejnej moci dospel ústavný súd k záveru, že prezentácia spomenutých právnych názorov s primeraným použitím príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov zo strany krajského súdu ho presvedčila o nevyhnutnosti označiť rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Co 103/2007 zo 17. februára 2009 ako odôvodnený bez akýchkoľvek známkov arbitrárnosti. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že to, že krajský súd nerozhodol v súlade s očakávaním sťažovateľky, nemožno zamieňať s nutnosťou vysloviť porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľka sa odvolávala na princíp spravodlivosti, ktorý sa mohol naplniť aj splnením právoplatného rozhodnutia mimo exekučné konanie.

S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (či práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania,

resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť aj námietky sťažovateľky týkajúce sa porušenia zásad spravodlivého procesu v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré garantujú ochranu vlastníckemu právu, pretože absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti orgánu verejnej moci za porušenie práv sťažovateľky hmotnoprávného charakteru (obdobne napr. IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/07, III. ÚS 284/07, III. ÚS 114/09).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 103/2007.

Ústavný súd pri prejednaní týchto námietok vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte dochádzalo, alebo porušenie v tom čase ešte trvalo (II. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05, III. ÚS 246/08).

Sťažovateľka namietala prietahy v konaní krajského súdu v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 19. júna 2009, teda v čase, keď konanie už bolo právoplatne skončené, pretože, ako vyplýva zo spisu okresného súdu sp. zn. 28 C 15/2006, rozsudok krajského súdu zo 17. februára 2009 bol odporcovi doručený 17. apríla 2009 a právnej zástupkyňi sťažovateľky 20. apríla 2009, pričom v ten istý deň nadobudol právoplatnosť.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd v čase podania sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne priedahy v ňom, lebo vo veci už bolo právoplatne rozhodnuté (IV. ÚS 219/03, II. ÚS 184/06), a preto ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2009